

Ivan Krstnik Tkalčić.

(Spisal *Janko Barle*.)

Bilo je meseca grudna l. 1859., ko se je v zagrebških: „Narodnih novinah“ (števil. 285 do 299) prvič oglasil na književnem polju mladi bogoslovec Ivan Tkalčić s spisom „Zagreb“. Štirideset let ni malenkost v človeškem življenju, pa se pač spodobi, da se spomnimo moža, kateri v vseh teh letih ni odložil peresa, temveč je še danes neutrudljivo suče na korist hrvaškega naroda in hrvaške zgodovine. Prvi Tkalčićev spis je pač značilen za celo njegovo književno delovanje. V njem si je izbral zgodovinsko pot, po kateri je stanovitno hodil celih štirideset let in si z dolgotrajnim učenjem in preiskovanjem prisvojil redko znanje domače zgodovine. Ko je začel opisovati zgodovino rodnega mesta Zagreba, izvestno niti sam ni mislil, da bo ravno on najbolj temeljito preiskal zanimivo zgodovino prvega mesta hrvaške domovine in o njem izdal debele knjige, s katerimi se more ponasati malokatero mesto.

Tkalčićeva rodovina je bila nekdanj v Samoboru, prijaznem mestecu ob kranjsko-hrvaški meji. V sodnih zapiskih mesta Samobora se omenjajo že v polovici XVI. stoletja Tkalčići kot mestni sodniki ali pa sodni svétniki. Stanovali so ne daleč od cerkve sv. Mihaela v onem delu mesta, kateri se je zval Taborec.

Četrti sin Janka Tkalčića, Martin, se je rodil l. 1800. in odšel v sedemnajstem letu starosti v Zagreb, kamor je bil odšel že

preje starejši brat Jožef. Martin Tkalčić se je izučil v Zagrebu kožarskega obrta in se oženil z Barbaro Martinjakovo. Sedmi njen otrok je bil naš Ivan, ki se je rodil dne 4. velikega travna l. 1840. in dobil ime po župnijskem patronu sv. Janezu Krstniku v Novi vesi, kjer je bil krščen.

Na pomlad l. 1846. se je Tkalčić začel učiti brati in pisati pri zasebnem učitelju Jožefu Grabarju, a jeseni je začel hoditi v prvi razred ljudske šole. Dovoršil je l. 1849. prav odlično tri razrede ljudske šole in se v počitnicah pripravil za latinske šole, v katere se je zapisal še iste jeseni. Njegov oče je bil tudi gostilničar, in v tistih burnih časih so se zbirali v njegovi gostilni meščani in razni ilirski rodoljubi. Navdušeni njihovi govori so delovali tudi na malega, bistrega Ivana in vsadili v njegovo srce ljubezen do domovine, katero skrbno goji ves čas svojega življenja. Prvi in drugi gimnazijski razred je dovršil odlično.

V tretjem se je izpremenil šolski zistem; mesto jednega je poučevalo sedaj v vsakem razredu več profesorjev. Knjig niso imeli, ampak so si vse morali pisati. V petem razredu so imeli sicer knjig obilo, ali te so bile nemške, ker so se vsi predmeti razven veronauka poučevali v nemškem jeziku, a tega so tedanji dijaki znali slabo. Tkalčić si je pa v kljub temu prav rad izposojal razne hrvaške knjige in si z njimi širil duševno obzorje. Ko je dovršil

Ivan Krstnik Tkalčić.